Riedsútstel

Ynformaasjekarrûsel	:	19 januari 2023
Agindapunt	:	1
Status	:	Informerend/Vergaderstuk
Program	:	Programma 1 - Veiligheid Programma 7 - Volksgezondheid
Ferfolch	:	Meningvormend/Besluitvormend 26 januari 2023, agendapunt 5
Portefúljehâlder	:	Dhr. O.F. Brouwer en dhr. S.W. Vegelin
Amtner	:	Mevr. S. Wijbenga
Taheakke	:	1. Aanbiedingsbrief d.d. 9-12-2022 van Veiligheidsregio Fryslân 2. VRF Kaderbrief 2024-2027 3. Concept zienswijze
Saak- en stiknûmer	:	Z2022-03876 / S2022-21810

Underwerp
Kaderbrief 2024-2027 Veiligheidsregio Fryslân

Wy stelle jo foar (op 26-01-23) te besluten om:
Een zienswijze in te dienen door middel van het verzenden van bijgevoegde (concept) reactie op de Kaderbrief 2024-2027 van Veiligheidsregio Fryslân.

Agendearring ynformaasjekarrûsel
Dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van de CU-fractie in verband met nadere vragen.

Koarte gearfetting
In de Kaderbrief 2024-2027 geeft Veiligheidsregio Fryslân aan welke ontwikkelingen financieel van invloed zijn de komende jaren.

Veiligheidsregio Fryslân is een wettelijk verplichte gemeenschappelijke regeling van alle Friese gemeenten, om taken op het gebied van de brandweerzorg en de publieke gezondheidszorg provinciaal uit te voeren.

Veiligheidsregio Fryslân (VRF) heeft 9 december 2022 de Kaderbrief 2024-2027 gestuurd naar de gemeenteraden in Fryslân, met het verzoek hier uiterlijk 3 februari 2023 op te reageren. De Kaderbrief is verlaat in verband met een aanpassing op de Kaderbrief met betrekking tot de indexering van de materiële kosten. Dit naar aanleiding van de behandeling van het eerste concept in de bestuurscommissies Veiligheid en Gezondheid. Daar is toen door de bestuurders, gelet op de hoge indexering, gevraagd om de schets van een aantal scenario's. In de aanbiedingsbrief worden deze diverse scenario's geschetst, waarbij gekozen is voor eenmalige toepassing van scenario 3, in afwijking van de reguliere systematiek die onder normale omstandigheden wordt gehanteerd voor de Kaderbrief.

Foech ried/kolleezje
De gemeenteraad wordt op grond van artikel 28 lid 2 Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Fryslân in de gelegenheid gesteld een reactie (zienswijze) te geven op de Kaderbrief 2024-2027, voordat dit ter definitieve besluitvorming wordt voorgelegd aan het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Fryslân.

Histoarje
Bijgevoegde Kaderbrief is op 23 en 24 november besproken in de Bestuurscommissies Veiligheid en Gezondheid. Naar aanleiding van deze vergaderingen is besloten scenario's te schetsen in afwijking van de huidige systematiek rond indexering. Op 9 december zijn de Bestuurscommissies opnieuw bijeengekomen om deze scenario's te bespreken.

Te berikken effekt
De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven op de Kaderbrief 2024-2027.

Arguminten
Overkoepelende ontwikkelingen
Er zijn een aantal ontwikkelingen die nog steeds onduidelijkheden met zich mee brengen.

De financiële gevolgen van de Omgevingswet zijn nog steeds onzeker. Onduidelijk is hoe groot de vraag van de gemeenten zal worden.

De stijging van prijzen in het algemeen en de nog sterkere stijging van de prijzen van onroerend goed, huren, bouwmaterialen, onderhoudskosten en energie hebben tot gevolg dat de huisvestigingskosten voor VRF zullen toenemen.

In de meerjarenkoers VRF is 'procesgericht werken' als organisatiethema opgenomen voor de beleidsperiode 2023-2026. Aandacht voor kwaliteit is een belangrijke reden om de doorontwikkeling van procesgericht werken in te zetten.

Verder kunnen landelijke overleggen van het Veiligheidsberaad, de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) en Raad van Directeuren Publieke Gezondheid (DPG-raad) invloed hebben op het beleid en de financiën van de Veiligheidsregio.

Gezondheid
Door ontwikkelingen zoals een veranderde bevolkingssamenstelling, (energie)armoede en druk op de zorg, veranderen ook de accenten in de publieke gezondheid. Voor sommige ontwikkelingen zijn extra middelen nodig, soms zijn er externe middelen aan te boren en of wordt de oplossing gezocht binnen de begroting.

Met de start van het programma JGZ 3.0 in 2019 was de verwachting dat structurele verhoging voorkomen zou kunnen worden. Ondanks dat er stappen zijn gezet, is er ook sprake van een toenemende zorgvraag. Mede door krapte op de arbeidsmarkt is de verwachting dat er de komende jaren structureel meer kosten zijn op het gebied van personeel en digitalisering. Voor nieuwe programma's wordt in samenwerking met de gemeenten gekeken naar financiële mogelijkheden.

De stijgende kosten voor huisvestiging hebben ook effect op het onderdeel gezondheid. Er wordt gewerkt aan een strategisch huisvestingsplan. Dit wordt in 2023 voorgelegd aan de bestuurscommissie.

Voor het aanjagen van het programma Kansrijke Start is eerder al geld beschikbaar gesteld voor de periode 2022-2024. Vanaf 2023 zullen er waarschijnlijk ook middelen beschikbaar komen vanuit de brede SPUK-regeling (één uitkering voor gezondheid, sport, cultuur en sociale basis). De uitwerking van de regeling is nog niet duidelijk.

In het Algemeen Bestuur (10 maart 2022) is besloten om het programma Nu Niet Zwanger voor de jaren 2022 en 2023 te financieren uit het bestemmingsresultaat van 2021 met de voorwaarde dat het programma onvoorwaardelijk wordt opgenomen in de kaderbrief

2024-2027. De structurele kosten bedragen vanaf 2024 € 165.000 per jaar. Met dit programma worden zoveel mogelijk onbedoelde zwangerschappen voorkomen. Het kost aan de voorkant geld, maar de besparing op langere termijn is groot.

Preventie wordt steeds belangrijker om de kosten en de druk in de zorg beheersbaar te houden. Gemeenten hebben de GGD gevraagd om een stevigere regie- en adviesrol in de preventieketen te pakken. Ook nieuwe landelijke regelingen en verschillende programma's vragen om coördinatie en afstemming. Hiervoor wordt de capaciteit op strategische beleidsadvisering vergroot. Vanaf 2024 wordt deze functie ingevuld en worden extra middelen gevraagd (1ft: € 110.000). In 2023 wordt een voorstel gedaan in de bestuurscommissie gezondheid, waar we scherp zullen zijn op de invulling van de functie.

De toenemende vraag vanuit partners en maatschappelijke ontwikkelingen vragen om meer inzet op suïcidepreventie. Een geactualiseerd plan van aanpak zal in 2023 worden voorgelegd aan de Bestuurscommissie Gezondheid.

De overeenkomst van de gemeenten met de GGD voor taken in het kader van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en het inrichten van een meldpunt voor zorgwekkend gedrag zijn afgesloten voor een periode van 2 jaar (tot 1-1-2024) met een optie tot verlenging. Gemeenten hebben hiermee aan hun taken voor de Wvggz en het inrichten van een Meldpunt voldaan. Naar verwachting treedt in 2024 de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) in werking. Er wordt een procesvoorstel gemaakt over hoe gemeenten hierin ondersteund kunnen worden.

De minister van VWS heeft besloten om in elk geval in de eerste helft van 2023 een basis infrastructuur te laten bestaan voor het vaccineren in het kader van de bestrijding van COVID-19. Ook zal er een basisinfrastructuur blijven bestaan voor het testen.
De financiering zal via de meerkostenregeling plaats vinden. Daarnaast worden er vanuit het ministerie van het VWS verschillende programma's gestart voor infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid. In Fryslân, Groningen en Drenthe wordt al samengewerkt op het gebied van infectieziektebestrijding. Waar nodig wordt dit geïntensiveerd.

Brandweer
In de Toekomstverkenning Brandweer 2022-2030 wordt inzicht gegeven in maatschappelijke, sociale en technologische ontwikkelingen, en de invloed daarvan op de toekomstbestendigheid van de brandweer. Samen met de toekomstverkenning op het gebied van crisisbeheersing wordt gewerkt aan een strategische agenda voor de komende vijf jaar. Op dit moment is nog niet duidelijk welke gevolgen dit in 2024 gaan hebben.

Speerpunt in het Beleidsplan Veiligheid 2023-2026 is duurzaamheid, waaronder het verduurzamen van kazernes en het wagenpark. De financiële impact is nog niet helemaal duidelijk, maar de insteek is binnen de bestaande financiële kaders te blijven.

Door klimaatverandering is er vaker sprake van langdurige droogte en warmte. Daarom is het noodzakelijk om in te zetten op versterking van natuurbrandbeheersing. Vooralsnog is de vervanging van brandweermaterieel financieel gedekt conform de investeringsplanning. Als blijkt dat dit in de toekomst niet toereikend is, dan komt de Veiligheidsregio hierop terug bij het bestuur.

Voor de energietransitie zijn tijdelijke middelen tot en met 2024 beschikbaar gesteld om de impact van nieuwe omgevingsrisico's in beeld te brengen (bijvoorbeeld bij incident met zonnepanelen), inclusief adviezen hoe hiermee om te gaan.

Brandweer Fryslân maakt gebruik van portofoons die met elkaar communiceren via het landelijk netwerk C2000. Dit netwerk wordt in 2027 vervangen. Echter, de huidige portofoons kunnen de deze periode niet overbruggen. Er wordt onder andere gekampt met storingen. Dit brengt veiligheidsrisico's met zich mee. Deze situatie is onvoorzien en zal jaarlijks tot 2027 structureel € 190.000 kosten. Er wordt bekeken of dit binnen de begroting opgevangen kan worden.

Met de komst van de Omgevingswet is voor de brandweertaken in juni 2021 afgesproken eerst de huidige werkwijze en kosten te bevriezen, en de komende twee jaar alleen de prijzen te indexeren.
In die twee jaar zou worden gemonitord hoeveel uren daadwerkelijk worden besteed op welke producten en voor welke gemeente. Door uitstel van de Omgevingswet is ook sprake van een langere overbruggingsperiode. Als de nieuwe inwerkingtredingdatum bekend is wordt een nieuw voorstel gedaan aan het bestuur hoe hiermee om te gaan.

In het kader van taakdifferentiatie beroepsbrandweer en vrijwillige brandweer is de stuurgroep 'toekomstbestendig brandweerstelsel' ingericht. Er wordt bekeken of brandweervrijwilligers met een piketfunctie mogelijk een parttime aanstelling moeten krijgen. Maar landelijk wordt ook gekeken naar een uitzondering op de Arbeidstijdenwet en financiële dekking.

Crisisbeheersing
Er zijn extra middelen via de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) toegezegd. De ophoging is bedoeld voor de versterking van de crisisbeheersing, het versterken van de informatiepositie en het inrichten van een Knooppunt Coördinatie Regio's – Rijk (KCR2).

Er zijn nieuwe overeenkomsten nodig met de Regionale Ambulance Voorzieningen (RAV's) in het kader van Grootschalige Geneeskundige Hulpverlening. Verwacht wordt dat de financiële lasten van de nieuwe overeenkomsten hoger uitvallen dan begroot. Mocht dit zo zijn, dan wordt dit voorgelegd aan het bestuur.

Er moet een nieuw convenant komen voor de samenwerking van de drie noordelijke veiligheidsregio's in Meldkamer Noord-Nederland. Ook de functie calamiteitencoördinator (CaCo) moet financieel worden herzien. Op dit moment zijn de financiële lasten nog niet duidelijk.

In de Toekomstverkenning Crisisbeheersing wordt gekeken welke maatschappelijke trends naar verwachting het meest impact hebben op de crisisbeheersing. De concrete gevolgen voor 2024 zijn nog niet bekend.

Autonome ontwikkelingen
Op het moment van schrijven is er nog geen nieuwe cao. Er is een indexatie gemaakt van de loonkosten. In de begroting 2023 is uitgegaan van de indexering van 2,1% voor het jaar 2024 en voor de jaren daarna van 2,4%. Uit de MEV2022 blijkt een indexering van 4,2% voor 2024, gevolgd door 4,1% voor 2024 en 3,9% voor 2026 en 2027. Bovenstaande ontwikkelingen leiden tot een verhoging van de loonkosten.

De wijze waarop Veiligheidsregio Fryslân de begroting indexeert is vastgelegd in bestuurlijke afspraken. Deze afspraken zijn opgenomen in de financiële verordening en zijn door aanvullende AB-besluitvorming herijkt. Voor de indexatie zijn er twee onderdelen van belang: de indexatie van de autonome loonkosten (circa 65% van de VRF-begroting) en de indexatie van de materiële kosten (circa 35% van de VRF-begroting). De indexering voor de materiële kosten wordt (conform de huidige afspraken) gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI)

over de maand november, ruim een jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. Dit betekent dat voor de begroting 2024 de CPI over november 2022 de basis vormt voor de indexering van 2024. Op het moment van schrijven was het cijfer voor november nog niet bekend, daarom is uitgegaan van het cijfer van september. Dit was 14,5%. Dit heeft aanleiding gegeven in de Bestuurscommissies Gezondheid en Veiligheid om te komen tot een alternatieve systematiek in verband met de uitzonderlijk hoge inflatie en de onduidelijkheid die er nog is over compensatie via het gemeentefonds. Dit heeft geresulteerd in het hanteren van scenario 3, waarbij de prijsontwikkeling voorlopig wordt beperkt tot 8% en achteraf geëvalueerd. Scenario 1 is de prijsontwikkeling gelijk laten aan het laatst vastgesteld kader, leidend tot een takendiscussie. Scenario 2 is de prijsontwikkeling gelijk laten aan het laatst vastgesteld kader en het tekort achteraf verrekenen. Meer hierover onder het kopje "financiën" en in de aanbiedingsbrief van de Veiligheidsregio.

Door verschillende landelijke ontwikkelingen heeft het Rijk besloten de bijdrage Bdur gefaseerd te verhogen. Het is nog niet duidelijk wat dit exact voor onze regio zal betekenen.

Kanttekenings/risiko's
Er zijn nog een aantal risico's en onzekerheden. Dit zijn:
- Evaluatie Wet veiligheidsregio's
- De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)
- Algemene prijsontwikkeling
- Langere en onbetrouwbare levertijden
- Effecten crises op regulier werk
- Rente

In de kaderbrief zijn een aantal ontwikkelingen geschetst, waarvan op dit moment nog niet bekend is welke financiële effecten dit met zich meebrengt. Dit kan in aanvulling op de financiële gevolgen getoond in onderstaande tabel nog gevolgen hebben voor onze gemeentelijke bijdrage.

Finânsjes
De beleidsmatige en autonome financiële ontwikkelingen leiden tot een nieuw kader:

Kader 2024-2027 Gemeentelijke bijdrage 2024	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Structureel	**75.695**	**77.974**	**79.768**	**81.619**
Nu niet zwanger	165	171	178	185
Beleidsadvisering preventie	111	116	120	125
Totaal beleidsontwikkelingen 2024-2027	*276*	*287*	*298*	*310*
Cao: loonontwikkeling incl. werkgeverslasten	1.110	2.026	2.909	3.847
Cpi: Structureel 2,0% (voorlopig '24 14,5%)	3.446	3.855	4.029	4.192
Totaal autonome ontwikkelingen 2024-2027	*4.556*	*5.881*	*6.939*	*8.038*
Totaal effecten 2024-2047	*4.831*	*6.168*	*7.237*	*8.348*
Procentuele ontwikkeling	6,4%	7,9%	9,1%	10,2%
Gemeentelijke bijdrage (alle Friese gemeenten) *	**80.526**	**84.142**	**87.005**	**89.967**

* Bedragen in deze tabel x 1.000

Scenario 3
Door een keuze te maken voor scenario 3, wordt de indexatie van de materiële kosten beperkt tot 8%. Deze indexatie wordt achteraf op basis van de werkelijke ontwikkeling van het gemeentefonds geëvalueerd. Het percentage van 8% is bepaald op basis van de verwachte ontwikkeling van het gemeentefonds over de jaren 2022, 2023 en 2024 versus de indexatie van de begroting van Veiligheidsregio Fryslân over deze periode.

Dit scenario zou betekenen dat de uitbreiding van het financieel kader in plaats van de eerdergenoemde € 4,5 miljoen voorlopig wordt beperkt tot € 2,7 miljoen. Zie de volgende tabel.

	Voorliggend kader	Scenario 3	Verschil
Loonontwikkelingen '24	1.110	1.110	-
Prijsontwikkelingen '24	3.446	1.617	1.829
Totaal effect indexaties	**4.556**	**2.727**	**1.829**
Voorlopige uitbreiding kader	**6,4%**	**4,0%**	

Wat zijn de financiële gevolgen voor de gemeentelijke begroting?
Voor Achtkarspelen betekent dit vanaf 2024 naar schatting de volgende bijdrage:

Verwachte toename bijdrage 8K obv scenario 3	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Meerjarenraming gemeentebegroting	2.995.837	3.085.094	3.156.194	3.212.000
Bijdrage volgens veiligheidsregio, scenario 3	3.052.979	3.190.424	3.300.563	3.414.559
Verwachte toename bijdrage veiligheidsregio	57.142	105.330	144.369	202.559

Geadviseerd wordt een zienswijze in te dienen. Gelet op de veranderende financiële situatie is het goed bij elke nieuwe beleidstaak scherp te zijn op de kosten. Taken kunnen niet worden uitgevoerd, als er geen financiële dekking is.
Overigens adviseren wij u akkoord te gaan met de voorgestelde loon- en prijsontwikkeling van scenario 3, maar een kanttekening te plaatsen bij het meerjarenperspectief. Het is niet duidelijk hoe gemeenten op het gebied van loon- en prijsontwikkeling worden gecompenseerd in het gemeentefonds.

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje
N.v.t.

Kommunikaasje
N.v.t.

Yntegraliteit
Dit advies is tot stand gekomen en besproken met de beleidsmedewerker gezondheid en de financieel adviseurs.

Previnsje
N.v.t.

Gearwurking
Een soortgelijk advies wordt ook voorgelegd aan het college en de gemeenteraad van Tytsjerksteradiel.

Ferfolchtrajekt
Er is een mogelijkheid voor het indienen van een zienswijze tot 3 februari 2023. Het Algemeen Bestuur stelt de Kaderbrief vast in de vergadering van 9 maart 2023.

Buitenpost, 20 december 2022

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

secretaris, burgemeester,

dhr. mr. M.P. de Jong dhr. mr. O.F. Brouwer

Konsept riedsbeslút

De raad van de gemeente Achtkarspelen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 20 december 2022, punt nr.: 5;

Beslút:

Een zienswijze in te dienen door middel van het verzenden van bijgevoegde (concept) reactie op de Kaderbrief 2024-2027 van Veiligheidsregio Fryslân.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad
van de gemeente Achtkarspelen van 26 januari 2023.

De griffier,

Dhr. mr. G.J. Andringa

De voorzitter,

Dhr. mr. O.F. Brouwer